

MESTSKÝ ÚRAD V TRENČÍNE
MIEROVÉ NÁMESTIE 2
911 64 TRENČÍN

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu
a športu SR
Stromová 1
813 30 Bratislava

VÁŠ LIST ČÍSLO / ZO DŇA

NAŠE ČÍSLO
ÚP-Leg 2013/41023/105012

VYBAVUJE / LINKA
Mgr.Plešová/6504 244

TRENČÍN
17.12.2013

VEC

Žiadosť o metodické usmernenie

V § 20 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je stanovené, že zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole. Zápis sa koná od 15. januára do 15. februára, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku. Základná škola pri zápise dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky vyžaduje osobné údaje

- a) meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, miesto narodenia, národnosť, štátne občianstvo, trvalé bydlisko dieťaťa,
- b) meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko zákonných zástupcov

Podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník

§ 9:

Maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

§ 26:

Pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

§ 27 ods. 1):

Kto je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, upravuje Zákon o rodine.

Podľa zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“)

§ 31 ods. 1):

Rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

článok 3:

Rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností.

§ 28 ods. 1) písm. b):

Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä (...) zastupovanie maloletého dieťaťa (...).

§ 28 ods. 2):

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

§ 28 ods. 3):

Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

§ 35:

Ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

§ 38 ods. 1):

Ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

§ 38 ods. 2):

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv.

§ 38 ods. 3):

V rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

§ 39 ods. 1):

Ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

Podľa zákona č. 245/2008 Z.z. Školský zákon (ďalej len „Školský zákon“)

§ 1 písm. g):

Tento zákon ustanovuje práva a povinnosti rodičov alebo inej fyzickej osoby než rodiča, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu (ďalej len "zákonný zástupca"), (...).

§ 20 ods. 2):

Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len "zápis"). Zápis sa koná od 15. januára do 15. februára, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku.

§ 20 ods. 4) písm. b):

Základná škola pri zápise dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky vyžaduje osobné údaje meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko zákonných zástupcov.

§ 27 ods. 3):

Vzdelávanie v (pozn. základných) školách (...) sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie (...).

§ 31 ods. 1):

V priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole môže žiak základnej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu prestúpiť do inej základnej školy.

V zmysle § 31 ZoR sú rodičia zákonnými zástupcami svojho maloletého dieťaťa priamo zo zákona, bez toho, aby sa k tomu vyžadovalo rozhodnutie súdu alebo iného orgánu. Obidvaja rodičia sú rovnocennými zástupcami a každý z nich môže maloleté dieťa zastúpiť samostatne bez súhlasu druhého rodiča

- ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, alebo bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený, alebo
- ak sa nejedná o podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä vysťahovanie maloletého dieťaťa do cudziny, správa majetku maloletého dieťaťa, štátne občianstvo maloletého dieťaťa, udelenie súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, príprava na budúce povolanie.

Vzdelávanie v základných školách sa podľa Školského zákona **považuje za sústavnú prípravu na povolanie**. Prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len „zápis“) je v zmysle § 20 ods. 2 Školského zákona povinný zákoný zástupca dieťaťa. Nastáva preto otázka, či môže dieťa zapísať do základnej školy, alebo prepísať dieťa do inej základnej školy iba jeden rodič bez súhlasu druhého rodiča? V zmysle ustálenej judikatúry platí, že **pokiaľ rodičia rozhodujú o podstatnej záležitosti, môže dieťa zastupovať jeden z rodičov. Vždy sa však bude vyžadovať aj vyjadrenie súhlasu druhého rodiča s konaním zastupujúceho rodiča.**

Ak zápis dieťaťa do základnej školy, alebo prepis dieťaťa do inej základnej školy je vykonaný iba so súhlasom jedného rodiča (bez súhlasu druhého rodiča), tak tu vyvstáva otázka, či takéto konanie riaditeľa školy je, alebo nie je v súlade s platnou legislatívou, najmä

- zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník,
- zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine,
- zákon č. 245/2008 Z.z. Školský zákon,
- zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní.

Nižšie uvedené otázky sa týkajú zápisu dieťaťa do základnej školy (ďalej len „zápis“) a prepisu dieťaťa medzi základnými školami (ďalej len „prepis“):

1. Podľa ZoR má dieťa dvoch rovnoprávných zákonných zástupcov, kde príprava dieťaťa na budúce povolanie je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností preto súhlas obidvoch rodičov v tejto veci je, alebo nie je nespochybniteľnou podmienkou na udelenie súhlasu riaditeľa základnej školy so zápisom, alebo prepisom?
2. Má byť súhlas obidvoch rodičov písomný?
3. Ako preukáže jeden z rodičov, že druhý rodič súhlasí?
4. Má byť súhlas obidvoch rodičov notársky overený?
5. Kedy nie je potrebný písomný súhlas obidvoch rodičov?
6. Je potrebný písomný súhlas obidvoch rodičov v prípade, že dieťa je rozhodnutím súdu ponechané v starostlivosti jedného z rodičov?
7. Je potrebný písomný súhlas obidvoch rodičov v prípade, že dieťa je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov?
8. Je potrebný písomný súhlas obidvoch rodičov v prípade, že dieťa je rozhodnutím súdu ponechané v striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov?
9. Je potrebný písomný súhlas obidvoch rodičov v prípade, že dieťa je rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov?
10. Ak riaditeľ základnej školy súhlasí so zápisom, alebo s prepisom iba na základe písomného súhlasu iba jedného z rodičov, ako takýto riaditeľ dokáže, že sa nedopustil porušenia zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní?
11. Ak sa rodičia na zápise, alebo na prepise nedohodnú, t.j. rodič nepredloží písomný súhlas obidvoch rodičov, má riaditeľ školy žiadať o predloženie rozhodnutia súdu v tejto veci podľa § 35 ZoR a až po predložení rozhodnutia súdu v tejto veci môže riaditeľ školy rozhodnúť o zápise, alebo prepise?
12. Ak rodič nevie získať písomný súhlas druhého rodiča, tak rozhodnutie súdu je nutné aj v prípadoch, kedy je druhý rodič pozbavený rodičovských práv, má obmedzené rodičovské práva, je nezvestný, neznámy pobyt, nesvojprávny a podobne?
13. V prípade ak je potrebný súhlas oboch rodičov, ako má postupovať základná škola, ak sa rodičia nedohodnú alebo nie je možné získať súhlas 2. rodiča (napr. neznámy pobyt)?
14. Kedy vo veci zápisu, alebo prepisu riaditeľ školy ešte neporušuje platné zákony a kedy už porušuje uvedené platné zákony
 - zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník,
 - zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine,
 - zákon č. 245/2008 Z.z. Školský zákon,
 - zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní?

S pozdravom

JUDr. Katarína Mrázová
vedúca útvaru právneho